

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІНІҢ
М. БӨКЕНБАЕВ атындағы АҚТӨБЕ ЗАҢ ИНСТИТУТЫ

Бекітемін

Ғылыми кеңес төрағасы

З.Б.К. полиция полковнигі

Н.Ж. Мухаметкалиев

2024 жыл «19» 05

«Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы»
пәні бойынша түсу емтиханының
БАҒДАРЛАМАСЫ

МАГИСТРАТУРА

7М12301 – «Құқық қорғау қызметі»

Ақтөбе - 2024

Ғылыми және педагогикалық бағыттағы магистратураға оқуға түсу үшін «Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы» пәні бойынша түсу емтиханының БАҒДАРЛАМАСЫ

Осы бағдарламаға енгізілген емтихан мәселелерінің мақсаты құқық қорғау органдарының практикалық қызметінде әкімшілік заңнаманы қолдану саласындағы магистранттардың білім деңгейін анықтау болып табылады. Конкурстық іріктеу барысында болашақ магистранттардың әкімшілік құқық пен әкімшілік заңнаманың негіздерін түсіну деңгейін анықтау қажет, олардың білімінсіз магистратурада оқытылатын өзге де құқықтық пәндерді зерделеу және табысты игеру мүмкін емес.

Магистратураға түсуге үміткерлер әкімшілік құқықтың негізгі ұғымдары мен институттарының ғылыми түсініктерімен танысу дәрежесін, әкімшілік құқық субъектілерінің құқықтық мәртебесін, атқарушы билікті іске асырудың нысандары мен әдістерін, әкімшілік жауапкершілікті, сондай-ақ салалық және салааралық мемлекеттік басқарудың ұйымдық-құқықтық негіздерін қарауды көрсетуі тиіс

Оқуға түсушілер қолданыстағы нормативтік материалды басшылыққа алып, оны өз бетінше талдап, нақты өмірлік жағдайларға қолдана білуі керек.

Емтиханға жауап беру кезінде магистратураға түсуші теориялық ережелерді мемлекеттік, құқық қорғау органдарының практикалық қызметінен және қолданыстағы нормативтік актілерден нақты мысалдармен көрсете білуі керек.

Болашақ магистранттарды конкурстық іріктеу олардың ой-өрісінің кеңдігі, ойлау мәдениеті туралы түсінік беруі, сондай-ақ оларда кәсіби құқықтық ойлауды қалыптастыру қабілетін анықтауға мүмкіндік беруі тиіс.

Бағдарлама «Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы» пәні бойынша жоғары кәсіптік білім берудің үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес әзірленді.

Магистратураға оқуға түсу емтиханының бағдарламасы ІІО әкімшілік қызмет кафедрасының отырысында қаралды. 2024 жылғы «02» мамырдағы №18 хаттама.

ІІО ӘҚ кафедрасының доценті
полиция полковнигі

Л.С. Маланьина

Магистратураға оқуға түсу емтиханының бағдарламасы ОӘК отырысында қаралып, мақұлданды, 2024 жыл «23» 05 № 11 хаттама.

Магистратураға оқуға түсу емтиханының бағдарламасы Ғылыми кеңестің шешімімен бекітілген 2024 ж. «29» 05, № 9 хаттама.

Пәннің сипаттамасы

Әкімшілік құқықты зерттеу заң білімінің маңызды бағыты болып табылады. Бұл пән адвокаттың кәсіби мәдениетін дамытады.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы» пәні осы қатынастарды басқару және әкімшілік-құқықтық реттеу саласындағы қоғамдық қатынастардың органикалық үйлесетін санаттарын зерделеуді көздейтін бейіндеуші пәндердің бірі болып табылады.

Бұл пәннің ерекшелігі оның мемлекеттік басқарудың қалыпты процесін, жеке және заңды тұлғалардың әкімшілік жауапкершілігін ғана емес, сонымен бірге атқарушы органдардың әмбебап құқық қорғау қызметін де ашатындығымен анықталады.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы» оқу пәні білім алушыларға әкімшілік құқық ғылымының негізгі қағидаттары, категориялары мен ережелері, оның қол жеткізілген даму деңгейі, қолданыстағы әкімшілік заңнамада дұрыс бағдарлану, нақты фактілерге әкімшілік құқық нормаларын дұрыс түсіндіру және қолдану дағдылары мен дағдыларын үйрету, мемлекеттік басқару жүйесімен, нысандарымен және нысандарымен танысу туралы терең білім беруге арналған. басқару әдістерімен, сондай-ақ жалпы басқару органдарының қарым-қатынастарының ерекшеліктерімен, құқық қорғау органдарымен салалық және арнайы құзыреттілік.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығы» пәні бойынша тақырыптар тізімі

1 тақырып. Әкімшілік құқық түсінігі, пәні, әдісі және жүйесі.

Әкімшілік құқық Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесінің саласы ретінде. Әкімшілік құқық ұғымы. Әкімшілік құқық пәні. Әкімшілік құқық нормаларымен реттелетін қоғамдық қатынастардың ерекшеліктері мен түрлері.

Әкімшілік-құқықтық реттеу әдісі. Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесіндегі әкімшілік құқықтың орны.

Әкімшілік құқық туралы ғылым: пән, жүйе және міндеттер. Әкімшілік құқық ғылымының мазмұны. Әкімшілік құқық ғылымының даму кезеңдері.

Әкімшілік құқық жүйесі: кіші салалар мен құқықтық институттар.

Қазақстанның қоғамдық дамуының қазіргі жағдайындағы әкімшілік құқықтың рөлі.

2 тақырып. Әкімшілік құқық көздері.

Құқық көздері туралы түсінік. Әкімшілік құқық көздері, олардың сипаттамасы. Әкімшілік құқық көздерінің түрлері (*Нормативтік-құқықтық актілер және әкімшілік шарттар*). Әкімшілік құқық көздерінің жүйесі. Құқықтық әдет. Нормативтік-құқықтық акт. Сот прецеденті. Сот практикасын жалпылау. Әкімшілік шарт.

3 тақырып. Әкімшілік-құқықтық реттеу тетігі.

Әкімшілік-құқықтық нормалардың түсінігі мен ерекшеліктері. Жіктеу әкімшілік-құқықтық нормалар. Әкімшілік-құқықтық нормалардың түрлері мен сипаттамалары. Әкімшілік-құқықтық норманың құрылымы.

Әкімшілік-құқықтық қатынастар ұғымы және олардың сипаттамасы. Әкімшілік-құқықтық қатынастың элементтері. Әкімшілік-құқықтық қатынастарды жіктеу негіздері.

4 тақырып. Жеке және заңды тұлғалар.

Жеке тұлғалардың түсінігі мен түрлері. азаматтың әкімшілік-құқықтық мәртебесінің мазмұны. Азаматтардың негізгі конституциялық құқықтары мен міндеттері. ҚР азаматтығына қабылдау шарттары. ҚР азаматтығына қабылдаудан бас тарту үшін негіздер. ҚР азаматтығын жоғалту үшін негіздер. Шетел азаматы мен азаматтығы жоқ адамның әкімшілік-құқықтық мәртебесі.

Қоғамдық бірлестіктердің түсінігі мен түрлері. ҚР-дағы қоғамдық бірлестіктер қызметінің негіздері. Қоғамдық бірлестіктерді құрудың және олардың қызметінің негізгі қағидаттары. ҚР қоғамдық бірлестіктерінің мәртебесі. Қоғамдық бірлестіктің жарғысы. Қоғамдық бірлестіктің құқықтары мен міндеттері. Қоғамдық бірлестіктердің қызметін тоқтата тұру. Діни бірлестіктердің әкімшілік-құқықтық жағдайын қамтамасыз ету.

Тақырып 5. Атқарушы билік органдарының әкімшілік-құқықтық мәртебесі.

Атқарушы билік органдарының түсінігі мен құқықтық мәртебесі. Атқарушы билік (мемлекеттік басқару) органдарының мемлекеттің өзге органдарынан, ұйымдардан, мекемелерден, мемлекеттік емес ұйымдар мен қоғамдық бірлестіктерден айырмашылығы. Мемлекеттік органдарды құрудың ұйымдастырушылық негіздері. ҚР атқарушы билік органдарының жіктелуі. ҚР Үкіметі. Үкіметтің негізгі конституциялық функциялары. ҚР атқарушы билігінің орталық органдарының ұйымдық-құқықтық мәртебесі.

Атқарушы билік органдарының түрлері. ҚР Президентінің атқарушы билік саласындағы өкілеттіктері. ҚР атқарушы билігінің орталық органдарының ұйымдық-құқықтық мәртебесі. ҚР-дағы жергілікті атқарушы билік органдары қызметінің құқықтық негіздері. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарының құқықтық мәртебесі.

6 тақырып. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызмет.

ҚР Мемлекеттік қызмет ұғымы мен принциптері. Мемлекеттік қызмет туралы құқықтық актілер жүйесі. Мемлекеттік қызметшіні сипаттайтын негізгі белгілер. Мемлекеттік қызметшілердің жіктелуі. Мемлекеттік қызмет лауазымдарын жинақтау тәртібі. Мемлекеттік қызмет өткеру тәртібі және мемлекеттік қызметшілердің құқықтық мәртебесі. Мемлекеттік қызметшілердің құқықтары мен міндеттерінің тізбесі. Мемлекеттік қызметті тоқтату негіздері. Мемлекеттік қызметшілердің заңды жауапкершілігінің түрлері.

7 тақырып. Басқарманың құқықтық актілері.

Құқықтық актінің түсінігі мен белгілері. Құқықтық актілердің типологиялық сипаттамасы. Нормативтік-құқықтық актілерді дайындау мен қабылдаудың әкімшілік-құқықтық рәсімдері. Заңды күшіне ену тәртібі. Атқарушы билік органдарының қолданысын өзгертудің, тоқтата тұрудың, тоқтатудың құқықтық шарттары мен тәртібі.

8 тақырып. Басқару әдістері мен формалары.

Басқару әдістері туралы түсінік. Басқару әдістерінің жіктелуі. Байланыс мемлекеттік мүдделерді қамтамасыз етуді институционалдық рәсімдеумен әкімшілік әдістер, атқарушы билік органдары шешімдерінің міндеттілігі.

Басқару нысандарының түсінігі мен түрлері: құқықтық және құқықтық (ұйымдастырушылық-техникалық, бірақ құқықтық салдары бар). Басқару формаларының сипаттамасы.

9 тақырып. Әкімшілік жауапкершілік.

Әкімшілік жауапкершіліктің түсінігі мен негізгі белгілері. Әкімшілік жауапкершіліктің заңнамалық негіздері. Әкімшілік жауаптылыққа жататын адамдар. Әкімшілік жауапкершіліктен босату. Әкімшілік жауапкершілік пен

заңды жауапкершіліктің басқа түрлерінің айырмашылығы. Әкімшілік жауапкершілікті болдырмайтын мән-жайлар. Әкімшілік жауаптылықтан және әкімшілік жазадан босату.

10 тақырып. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізу.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізудің түсінігі, принциптері, тәртібі мен міндеттері. Олардың түрлері мен мазмұны. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізу субъектілері. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізудегі дәлелдемелер. Олардың орны мен рөлі. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізуге қатысушылар.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша шығарылатын қаулылар. Олардың түрлері мен орындалу тәртібі. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қозғау және қарау тәртібі. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қозғау үшін негіздер. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс қозғаудың ерекшеліктері. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарау мерзімі.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Нормативтік құқықтық актілер:

- 1) 1995 жылғы 30 тамыздағы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
- 2) 2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексі.
- 3) «Құқық қорғау қызметі туралы» 2011 жылғы 6 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңы;
- 4) «Прокуратура туралы» 2017 жылғы 30 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңы;
- 5) «Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары туралы» 2014 жылғы 23 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңы;
- 6) «Мемлекеттік құқықтық статистика және арнайы есепке алу туралы» 2003 жылғы 22 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңы;
- 7) «Құқық бұзушылықтың алдын алу туралы» 2010 жылғы 29 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңы;
- 8) «Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқаруды дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2021 жылғы 26 ақпандағы № 522 Жарлығы.
- 9) «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша іс жүргізуді қамтамасыз ету шараларын қолдану туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2012 жылғы 9 сәуірдегі № 1 Қаулысы;
- 10) «Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің жалпы бөлігінің нормаларын соттардың қолдануының кейбір

мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2016 жылғы 22 желтоқсандағы № 12 қаулысы;

11) «Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің Ерекше бөлігінің нормаларын соттардың қолдануының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2017 жылғы 6 қазандағы № 7 Қаулысы;

12) «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша соттың қаулысы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2018 жылғы 20 сәуірдегі № 5 қаулысы;

13) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 105 «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің жетекті жүргізу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы;

14) «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері министрлігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Ұлттық Бюросының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) аумақтық органдарының Ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері министрлігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Ұлттық бюро Төрағасының 2016 жылғы 12 қаңтардағы № 1 Бұйрығы;

15) «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл ұлттық бюросы (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 13 қазандағы № 6 Бұйрығы;

16) «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қысқартылған іс жүргізу тәртібімен әкімшілік айыппұл төлеу туралы түбіртектің нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 22 тамыздағы № 373 бұйрығы;

17) «Қазақстан Республикасы Ішкі істер органдары қызметкерлерінің қылмыстық және әкімшілік құқық бұзушылық жасау фактілерін және іс-әрекеттерін тіркеу үшін техникалық құралдарды пайдалану нұсқаулығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2014 жылғы 31 желтоқсандағы № 971 бұйрығы;

18) «Қазақстан Республикасы Ішкі істер органдары қызметкерлерінің қылмыстық, әкімшілік құқық бұзушылықтар және іс-әрекеттер жасау фактілерін тіркеудің техникалық құралдарының заттай нормаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2018 жылғы 5 наурыздағы № 171 бұйрығы;

19) Қазақстан Республикасы Әділет Министрінің 1998 жылғы 12 қарашадағы N 121, Қазақстан Республикасының Бас прокуроры 1998 жылғы 1 желтоқсандағы N 1043ц, Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Төрағасы 1998 жылғы 8 желтоқсандағы N 73, Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 1998 жылғы 22 желтоқсандағы N 598, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 1998 жылғы 2

желтоқсандағы N 429, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кіріс министрінің 1998 жылғы 28 желтоқсанда N 111 «Қылмыстық істер бойынша заңға дәлелдемелерді, құжаттарды алып қою, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы, соттың, прокуратура, алдын ала тергеу, анықтау және сот сараптамасы органдарының азаматтық істер және әкімшілік құқық бұзушылық туралы істері нұсқаулықты бекіту туралы» бірлескен бұйрығы

Негізгі әдебиеттер:

1. Административное право. Учебник / Рябцев Л.М., Минск, 2014
2. Краткий курс лекций по административному праву РК (общая часть). Уч.пособ / Мырзабаева Д.Р., Ақтобе, 2016
3. Дисциплинарное производство в органах внутренних дел: Монография / Золотарев И.И., Воронеж, 2018
4. Прохождение государственной службы в ОВД отдельными категориями служащих. Метод.рекомендации / Занина Т.М., Воронеж, 2020
5. Принятие мер обеспечения производства по делам об административных правонарушениях в деятельности органов внутренних дел Республики Казахстан: теоретический и практический аспекты. Монография / Алимпиев А.А. Зейнулла А.К., Костанай, 2023
6. Административное право Республики Казахстан: учебное пособие в схемах и определениях / Смышляев А.С. Медведева А.Н., Костанай, 2022
7. Политико-административное управление: учебник для вузов / Комаровского В.С., Сморгунова Л.В., Москва, 2022
8. Практикум по административной юрисдикции органов внутренних дел. Учебное пособие / Мукажанов А.Е., Каражан А.А., Костанай, 2022
9. Концептуальные особенности нового кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях. Учеб.пособ / Жетписбай Н.И, Маланьина Л.С, Сисенова Н.С., Ақтобе, 2015

Қосымша әдебиеттер:

1. Практикум ситуационных задач по дисциплине административная деятельность органов внутренних дел Республики Казахстан / Жубатканов Р.М., Махмутов А.С., Избасов М.О., Ақтобе, 2015
2. Профессиональная деятельность местной полицейской службы. Практикум / Маланьина Л.С., Избасов М.О., 2018
3. Административная деятельность ОВД. Учебник / Костенникова М.В., Куракина А.В., Москва, 2018
4. Пропедевтика ювенальной криминологии: учебник для вузов с кейсами/ Клейберг Ю.А. Курманалиева Г.А., Лондон-Москва-Алматы, 2022
5. Актуальные проблемы организации, управления и администрирования в ОВД: учебное пособие / Мухаметкалиев Н.Ж., Алматы, 2023

6. Практикум ситуационных задач по дисциплине административная деятельность органов внутренних дел Республики Казахстан / Жубатканов Р.М., Махмутов А.С., Избасов М.О., Актобе, 2015

7. Административная юрисдикция участкового инспектора полиции. Учебно-практ. пособ/ Кызылов М.А., Корнейчук С.В. и др., Костанай, 2015

Электрондық медиа және интернет ресурстары

36. Административное право: Учебное пособие для среднего профессионального образования / Стахов А. И. , Кононов П. И. электронный // [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/451085>

37.Административное право / Учебник и практикум для / Стахов А.И. // [сайт]. — <https://urss.ru/cgi-bin/db.pl?lang=Ru&blang=ru&page=Book&id=286298>

38.Административное право: Учебное пособие для среднего профессионального образования / Макарейко Н. В. // [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/431725>

40. Административное право: Учебник / Осинцев Д. В. // [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/428519>

41. Административное право: учебник для среднего профессионального образования / Конин Н. М., Маторина Е. И. . // [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/444777>

42.Административное право: Учебник / Россинский Б.В., Стариков Ю. Н. [сайт].—<https://znanium.ru/catalog/document?id=333300>

43. Административное право зарубежных стран: Учебник / Козырин А.Н., Штатина М.А., Зеленцов А.Б. [сайт]. — https://rusneb.ru/catalog/004191_000025_DONPB

44. *Административное право: Учебное пособие / Юрковский А.В., Евдокимов К.Н., Кузьмин И.А., Деревскова В. М.*https://iagprf.org/additional_education/uchebno-metodicheskie-materialy/programmy

45. Административное право: учебник и практикум для среднего профессионального образования / Н. Ф. Попова<https://urait.ru/book/administrativnoe-pravo-513057>